בס"ד

Torah box initiation au Talmud Cours 11

(דף נט: "**ולטעמיה דרב** " de **רש"י** , "צריכא " דף ס . à , "אמר אביי" ,קידושין דף נט: **גמ**')
דף נט: "**ולטעמיה דרב** " de **רש"י** , "צריכא " דף ס . à , "אמר אביי" ,קידושין דף נט: **גמ**')
" לא הוו קידושין " דף ס . à)

Vocabulaire du cours 11:

Du milieu, intermédiaire	אֶמְצָעִי
Quoi que tu veuilles	מָה נַפְשָׁךְ
Ces, ceux-là	הַנָּךְ
Ils se terminent	כָּלוּ
C'est la même chose	ה"ה=הוּא הַדִּין
En général, sans précision	סְתַם
Puisque	הוֹאִיל
Qu'ai-je besoin	מַה לִי
Il a mentionné, il a pris	נָקַט
Qu'est-ce que tu aurais dit	מַהוּ דְתֵימָא
Un langage	לִישְׁנָא
Sous-entend	מַשְׁמַע
Il avait l'intention	מְכַוֵּין
Sont valables	קָיְימִין
Tous	כּוּלְּהוּ
D'elle	מִינָּהּ
De lui	מִינֵּיהּ
C'est	הָוֵי
Pas du tout	לֹא....כְּלָל
Un principe	כְּלָל
J'en déduis	מִכְּלָל

Tél. France : 01.80.91.62.91
Tél. Israël : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה
מֵתִי מִלְּפָנָי׃ ה וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חֵת אֶת־
אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃ ו שְׁמָעֵנוּ | אֲדֹנִי
נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחַר
קְבָרֵינוּ קְבֹר אֶת־מֵתֶךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ
אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְּבֹר
מֵתֶךָ׃ ז וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ
לְעַם־הָאָרֶץ לִבְנֵי־חֵת׃ ח וַיְדַבֵּר אִתָּם
לֵאמֹר אִם־יֵשׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לִקְבֹּר
אֶת־מֵתִי מִלְּפָנַי שִׁמְעוּנִי וּפִגְעוּ־
לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן־צֹחַר׃ ט וְיִתֶּן־לִי אֶת־
מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר בִּקְצֵה

הָבוּ לִי אַחֲסָנַת קֻבּוּרָא
עִמְּכוֹן וְאֶקְבַּר מִיתִי מִן
קֳדָמַי׃ ה וַאֲתִיבוּ בְּנֵי
חִתָּאָה יָת אַבְרָהָם לְמֵימַר
לֵהּ׃ ו קַבֵּל מִנָּנָא רִבּוֹנָנָא
רַב קֳדָם יְיָ אַתְּ בֵּינָנָא
בִּשְׁפַר קִבְרָנָא קְבַר יָת
מִיתָךְ אֱנָשׁ מִנָּנָא יָת קִבְרֵהּ
לָא יִמְנַע מִנָּךְ מִלְּמִקְבַּר
מִיתָךְ׃ ז וְקָם אַבְרָהָם
וּסְגִיד לְעַמָּא דְּאַרְעָא לִבְנֵי
חִתָּאָה׃ ח וּמַלֵּל עִמְּהוֹן
לְמֵימַר אִם אִית רַעֲוָא
בְּנַפְשְׁכוֹן לְמִקְבַּר יָת מִיתִי
מִן קֳדָמַי קַבִּילוּ מִנִּי וּבְעוּ
לִי מִן עֶפְרוֹן בַּר צוֹחַר׃
ט וְיִתֶּן לִי יָת מְעָרַת
כֶּפֶלְתָּא דִּי לֵהּ דִּי בִּסְטַר

בעל הטורים השלם

(ו) **מתך.** ד׳ במסורת. הכא בזאת הפרשה ג׳. וחד יחיו מתיך וכו׳. וג׳ דהכא חסרין דבחד מת איירי. וההיא דהתם מלא דאיירי ברבים. ויש כאן רמז למה שאמרו ז״ל שמתי ארץ ישראל חיים תחילה, דהכא כתיב ״מתך״ והתם כתיב ״יחיו מתיך״. פירוש, מתך דהכא יחיו מתיך דהתם: **לא יכלה.** ב׳ במסורה. הכא לא יכלה ממך מקבור מתך. ואידך ושבט עברתו (לא) יכלה. משום ושבט עברתו לא יכלה על כן לא יכלה ממך מקבור מתך, כי צריך כל אדם

רש״י

אחוזת קבר. אחוזת קרקע לבית ד לגונכס: **ופגעו לי.** לשון נקשה, כמו כמו לא תִכָּלֶא רַחֲמֶיךָ (תהלים מ יב), וכמו וכלא הגשם (לעיל ח ב): (ח) **נפשכם.** בית ועליה על גביו ו. דבר אחר שכפולה בזוגות (עירובין נג.): (ט) **המכפלה.**

עיקר שפתי חכמים

ד כי איך יקרא אחוזה על הקבר אשר הוא חלל ואין לו אחוזה, לכן פירש אחוזת קרקע. והוא יעשה בה מקום קברות. (כי הסמיכות אחוזת לקבר משמע דמעולם היתה זו אחוזה לקבר ובאמת רק אברהם בחר במערה זו לקבר ועפרון לא הקצה אותה לקברות, לכן פירש רש״י כי חסר פה הנסמך ״קרקע״ וצריכין לפרש אחוזת קרקע אשר היה לעפרון תהיה עתה למקום קבר): ה **פירוש** ולא לשון כליון: ו **פלוגתא** דאמוראי היא בפרק חמישי דעירובין:

תולדות אהרן

[מ] עירובין נג., ירושלמי קידושין פ״ד ג ה.

כד מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ
כַּאֲשֶׁר נָדַרְתָּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ נְדָבָה
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ: ס חמישי כה כִּי תָבֹא
בְּכֶרֶם רֵעֶךָ וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנַפְשְׁךָ
שָׂבְעֶךָ וְאֶל־כֶּלְיְךָ לֹא תִתֵּן: ס כו כִּי
תָבֹא בְּקָמַת רֵעֶךָ וְקָטַפְתָּ מְלִילֹת
בְּיָדֶךָ וְחֶרְמֵשׁ לֹא תָנִיף עַל קָמַת
רֵעֶךָ: ס כד א כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה
וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם־לֹא תִמְצָא־חֵן
בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר
וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ

לָא יְהֵי בָךְ חוֹבָא:
כד אַפְּקוּת סְפָוָתָךְ תִּטַּר
וְתַעְבֵּד כְּמָא דִּי נְדַרְתָּא
קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ נְדָבְתָּא דִּי
מַלֵּלְתָּא בְּפוּמָךְ: כה אֲרֵי
תִתְּגַר בְּכַרְמָא דְּחַבְרָךְ
וְתֵיכוֹל עִנְבִין כְּנַפְשָׁךְ
שְׂבְעָךְ וּלְמָאנָךְ לָא תִתֵּן:
כו אֲרֵי תִתְּגַר בְּקַמְתָּא
דְּחַבְרָךְ וְתִקְטוֹף מְלִילָן
בִּידָךְ וּמַגְלָא לָא תְרִים עַל
קַמְתָּא דְּחַבְרָךְ: א אֲרֵי
יִסַּב גְּבַר אִתְּתָא וְיִבְעַלְנַהּ
וִיהֵי אִם לָא תַשְׁכַּח רַחֲמִין
בְּעֵינוֹהִי אֲרֵי אַשְׁכַּח בַּהּ
עֲבֵרַת פִּתְגָם וְיִכְתּוֹב

בעל הטורים השלם

(כה) סמך **כי תבוא בכרם רעך** לנדר. רמז סחור סחור לכרמא לא תקרב, שאם נדר בנזיר לא ישכיר עצמו למלאכת הכרם. ולכך הקדים כרם לשדה מה שאין דרך להקדימו: **לא תתן.** וסמיך ליה **כי תבוא בקמת** רעך. רמז שפעמים לא תתן אפילו לתוך פיך, כגון עוסק במין זה שאינו אוכל ממין אחר: (כו) **בקמת רעך.** וסמיך ליה **כי יקח איש אשה.** לומר מה שדה נקנה בכסף ושטר, אף קידושין: (א) **כי יקח איש.** בגימטריא ולא שיוקח: **בה ערות דבר.** ר"ת בעד. שאין דבר שבערוה אלא בעדים: **דבר וכתב.** שצריך דיבור עם הכתב: **וכתב לה ספר.** בגימטריא לשמה: **ספר כריתות.** ג' במסורה. תרי בהאי עניינא. ואידך ספר כריתת אמכם. זה שאמרו ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה. וכתיב תלתא דימני ספר כריתות, אע"פ שאשה נקנית בג' דרכים אין דבר אחר כורתה אלא ספר:

רש"י

(כד) **מוצא שפתיך תשמור [ועשית].** ליתן עשה על לא תעשה: **בכרם רעך.** נפועל ת הכתוב מדבר: **ואל כליך לא תתן.** מכאן שלא דברה תורה אלא בשעת הצלה, כמן שאתה נותן לכליו של בעל הבית, אבל אם בא לעדור ולקשקש אינו אוכל (ב"מ פט:): **כנפשך.** כמה שמלבה: **שבעך.** ולא אכילה גסה: (כו) **כי תבוא בקמת רעך.** אף זו, נפועל ב הכתוב מדבר: (א) **כי מצא בה ערות דבר [וגו'].** מצוה עליו ג לגרשה, שלא תמצא חן בעיניו (ס"א מצוה שלא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר ומצוה היא לשלחה מעל פניו:

עיקר שפתי חכמים

ת **וכמו** שכתב רש"י אחר זה בזמן שאתה נותן לכליו של בעל הבית: א **פירוש** ללקט עשבים הרעים מן הטובים: ב **מדכתיב** וחרמש לא תניף, משמע כי מדבר משעת הקציר: ג **כי** למה לא כתיב בקרא כי יקח איש אשה ובעלה וימצא בה ערות דבר וכתב לה וגו', על כרחך בא הכתוב להצדיק בזה את מעשהו למה לא מצאה חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר ומצוה היא לשלחה מעל פניו:

תולדות אהרן

[כד] כ"ה ו', מדרש ז, שמשות סו; זמרים כ, ד: ה, ז; מנחות כ כ ב, [בו] כ"מ סז: פס: פט, ירושלמי פאה פ"ז ד, מעשרות פ"ב ד, כ"מ פ"ז ב, [א] סנה טו; שירוכין יג: טו; פוסק כד; יבמות כ, עח; ירושלמי תרומות פ"ב ד, כ"ה פ"ז ה, מיר פ"ה ה, קינ; מיר כ, מוסק ג: טו. כ: לח; גיטין כ. כח: כב. כד: מ. מא: מב.
[כה] כ"מ סז: פס. לח: לב, ירושלמי מעשרות פ"ב ד, כ"מ פ"ז

נט: האומר פרק שלישי קידושין

מיד מחשבה מיהא תפיק. תימה ליפרוך נמי גבי תרומה לעיל ל"ר"י דקתמר אם עד שלא תרם בטל אין תרומתו תרומה אבל אם משתרם בטל תרומתו תרומה ואפילו תרם השלים ממתנה הכא תרומה ניטלת כאומר ומתנה[מ] אלמא לא אמר אם ממתנה דתרומה היא יודע דכמעשה דמי לכתיב (במדבר יח) ומתנה לכם ויהי כגורן ומלא תרם בדיים ואפילו מעשה אינו מועיל אפילו תרם אמ"כ כריו[ם] אחר מחשבה השלים אבל גבי טומאה אין הכא מחשבה מועילתו אבל מביאתו לידי תורת קבלת טומאה ואותה הכאה יכולה להתבטל דהכל נודיים דע"י המעשה מתבטלת א"כ מתבטל על ידי מחשבה: **לא** קידשה עצמה וחזרה בה מהו. נראה לפרש וחזרה בה אבל אמירתה בשלים דאי אמרה לשלים אין לדון שתקדמני פשיטא דאינה מקודשת דאמרה לו מיהו לאמרה לו מיהו אי מיהו שלים לקדמני לא מצי מחזרת:

אם בטל עד שלא תרם בו. הכא לא מצי כדלעיל שאני מתניתא מעות ליד הא אמר דמעשה דמי סייגו מעות הכא דליכא מתנת מעות אבל דיבור לא: **מתורת** נט א בטליה. פי' דמקמא אינו מתכוין לבטל אבל השלים ואפי' זה אם אמר בפירוש אני מבטל הנגו עלמו[ן] שהוא בטול ופסול לגרש בו ובפרק הגולה (נעמן דף נא:[ב]) גרים ניטול גופיה מי קא בטל משמע שאין הנגו מתבטל ולריך לפרש אחה פסול שהנגו יכול ליפסל בעמוד ולא היא דהני הוא כמו מעות שאינן מתבטלות דמאחר דהנגו מתוב כהלכתו אינו יכול לבטלו ואם ילדה יחזור ויגרש בו: אפילו

מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה מחשבה אין[ן] מוציאה לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה בשלמא מיד מעשה לא מפקה דלא אתי דיבור ומבטל מעשה אלא מיד מחשבה מיהא תפיק שאני מחשבה דטומאה דכי מעשה דמי וכדרב פפא [מ]דרב פפא רמי כתיב [א]כי יתן וקרינן כי יותן [א]הא כיצד כי יותן דומיא דכי יתן מה יתן דניחא ליה אף יותן דניחא ליה רב זביד מתני לדא שמעתתא אהא [ב]וכן היא שנתנה רשות לשלוחה לקדשה והלכה היא וקדשה את עצמה אם שלח קדמו קידושיה קידושין ואם של שלוחה קדמו אין קידושיה קידושין לא קדשה את עצמה וחזרה בה מהו רבי יוחנן אמר [ג]חזורת ור"ל אמר אינה חזורת ר' יוחנן אמר אתי דיבור ומבטל דיבור ר"ל אמר אינה חזורת לא אתי דיבור ומבטל דיבור איתיביה רבי יוחנן לר"ל ביטל אם עד שלא תרם ביטל אין תרומתו תרומה אמר רבא הכא במאי עסקינן בגון שקדם בעל הבית ותרם את בריו דהוה ליה מעשה איתיביה ריש לקיש (מ) [ד]כל הכלים יורדים לידי טומאתן במחשבה ואין עולין מטומאתן אלא בשינוי מעשה מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה מחשבה אינה מוציאה לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה בשלמא מיד מעשה לא מפקה לא אתי דיבור ומבטל מעשה אלא מיד מחשבה מיהא תפיק א"ל שאני מחשבה דטומאה דכי מעשה דמי וכדרב פפא רמי כתיב כי יתן וקרינן כי יותן הא כיצד כי יותן דומיא דיתן מה יתן דניחא ליה אף יותן ניחא ליה איתיביה רבי יוחנן לר"ל השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל תיובתא דר"ל תיובתא והילכתא כוותיה דר"י ואפילו בקמייתא ואע"ג דאיכא למימר שאני נתינת מעות ליד אשה דכמעשה דמי אפילו הכי אתי דיבור ומבטל דיבור קשיא הילכתא אהילכתא אמרת הילכתא כרבי יוחנן וקיימא לן [ה]הילכתא כרב נחמן דאביעא להו מהו שיחזור ויגרש בו רב נחמן אמר [ו]חזור ומגרש בו רב ששת אמר אינו חזור ומגרש בו וקיימא לן הילכתא כותיה דרב נחמן [ז]נחי דבטליה מתורת שליח מתורת גט לא בטליה: מקודשת לשני: אמר רב [ח]מקודשת לשני לעולם ושמואל אמר מקודשת לשני עד ל' יום לאחר ל' יום פקעי קידושי שני וגמרי קידושי ראשון יתיב רב חסדא וקא קשיא ליה קידושי שני במאי פקעי אמר ליה רב יוסף מר ארישא מתני לה וקשיא ליה רב יהודה אסיפא מתני לה ולא קשיא ליה מעכשיו ולאחר שלשים יום וכו' אמר רב [ט]מקודשת ואינה מקודשת לעולם ושמואל אמר מקודשת ואינה מקודשת אלא עד ל' יום לאחר ל' פקעי קידושי שני וגמרי קידושי ראשון לרב מספקא ליה אי תנאה הואי אי חזרה הואי לשמואל פשיטא ליה דתנאה הואי ובפלוגתא דהני תנאי [י]דתניא [יא]מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט דברי חכמים רבי אומר כזה גט ונימא [יב]רב הלכה כרבנן ונימא שמואל הלכה כרבי צדיקא דאילו[יג] אמר רב הלכה כרבנן הוה אמינא התם דלרחוקה קאתי אבל הכא דלקרובה קאתי אימא מודה ליה לשמואל דתנאה הואי ואי אמר שמואל הלכה כרבי הוה אמינא התם הוא דאין גט לאחר מיתה אבל הכא דיש קידושין לאחר ל' אימא מודי ליה לרב צדיקא אמר אביי ולטעמיה דרב בא אחד ואמר לה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר ל' יום ובא אחר ואמר לה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר עשרים יום ובא יום אם לא קדשה אחר בתמיס אימת דילמא הוי חזרה הלא רצה לקדשה מעכשיו אמת דעתו על אחרת וימלך כתוך שלשים יום קמסמע לן: ולטעמיה דרב. דמספקא ליה בחזרה ומנחה בא אחד ואמר מעכשיו ולאחר שלשים יום אם לא בא אחר ואמר מעכשיו ולאחר עשרים שכלו של שני כתוך של ראשון ואם דראשון חזרה הוי ראשון הוא שקדם בעבר אחר לשאר ל' יום ואינו יכול לחזור בו. והאי קאמר לא לגברי אחרי ליה שאם הבעל אחר לשראון נתונין לו זמן (לפרות) [לחכון] את עצמו בשלשים ואילו אם מת תוך שלשים יום א"צ חליצה או יבום שהרי משעה ראשונה נתן לה הקדושין שלא יעברו עד לאחר שלשים יום וכי אם מתה הוא מתה בקדוכתיה שהקדושין לא נגמרו ה). ראשונה הוי הלכך הקדושין תלויין כל שלשים שאם יכנס קדושי שני הוו קדושין. או חזרה הוי כדפרישנא שחזר בו מעכשיו דקאמר ולא רצה שיחילו עד לאחר שלשים ומקודשת לשני לעניין בעניין אם מת הראשון תוך שלשים ריש לו אם פטורה מן החליצה ומן היבום שאין כאן קדושין כלל ואם קדשה אחר אפילו קודם שמת כנגמה דקדושי שני קדושין: לשמואל פשיטא ליה דתנאה הוי. דאפילו תנאה הוי הבעל יכול לחזור בו: דדבי תנאי. דאפילו בביטין כה:

חשק שלמה על תוס' ר"י הזקן ה) נראה ע"ל כאן מקדושין לא עמדו לו חזרה מי חזרה מי מדפרישנא וכי דקדושין מי דקדושין לבמוא פסיטא וכי אפילו מנאה מי מ"ש מבבל שיש יכול לחזור בו:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. France : 01.80.91.62.91
Tél. Israël : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

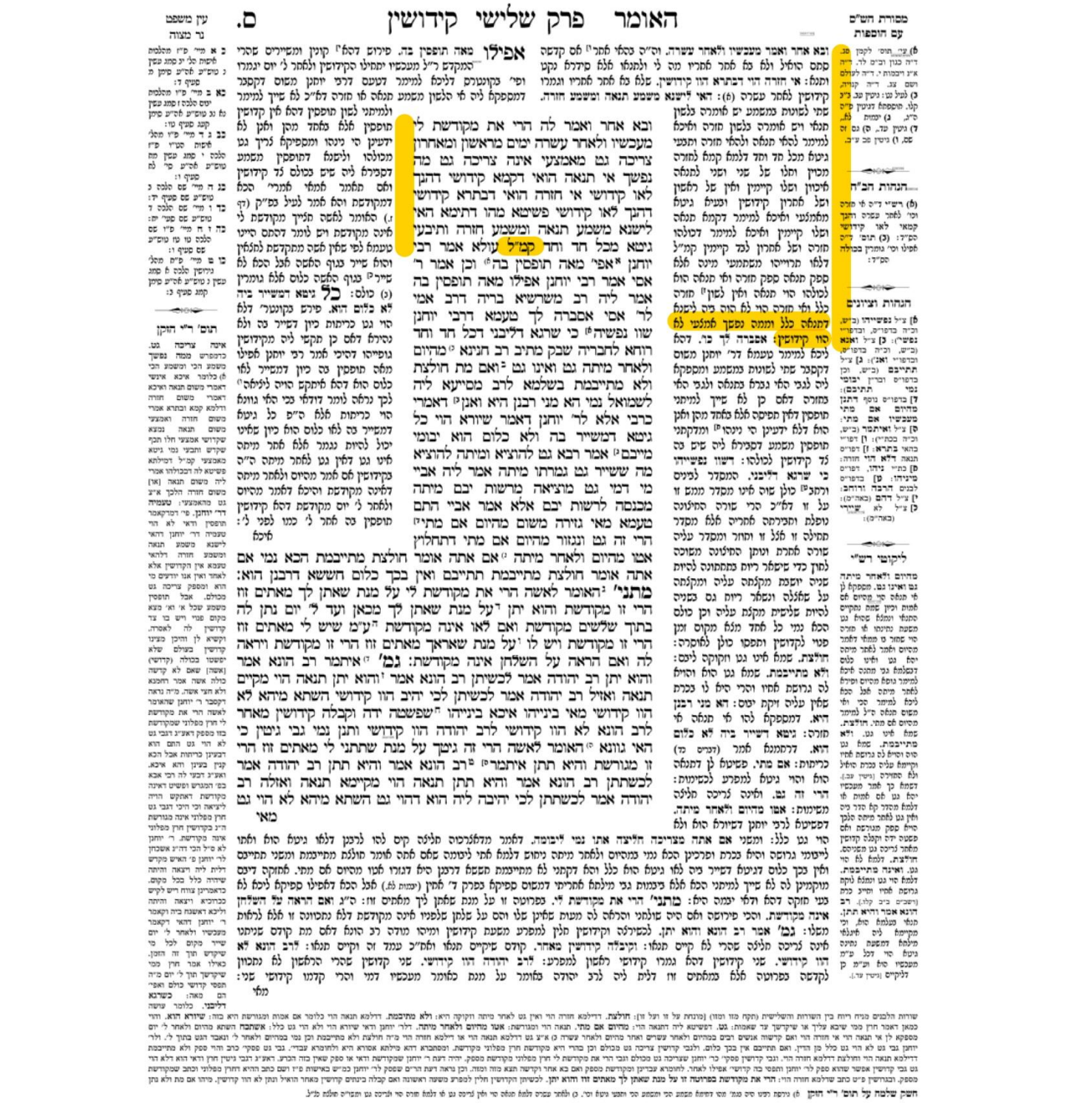

האומר פרק שלישי קידושין ס.

מסורת הש"ס עם הוספות

הגהות הב"ח

הגהות וציונים

ליקוטי רש"י

עין משפט נר מצוה

תוס' ר"י הזקן

חשק שלמה על תוס' ר"י הזקן

הדפסה בריאולציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישרות מן הזכרון

תלמוד בבלי <עוז והדר> - כא קידושין תלמוד בבלי עמוד מס : 130 הודפס ע"י אוצר החכמה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. France : 01.80.91.62.91
Tél. Israël : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com